

Avaimet arviointiin

Museoiden arviointi- ja kehittämismalli

Arviointitoiminta on kokenut viimeisten vuosien aikana muodonmuutoksen

Vanha ”paradigma”

- Lineaarinen selittäminen
- Top-down -arviointiprosessi
- Riippumaton arvioitsija
- Vahva paino dokumentoinnissa ja raportoinnissa
- Mittaamisvimma
- Tulosten objektiivisuus

Uusi ”paradigma”

- Ei-kausallinen tulkinta
- Bottom-up -arviointiprosessi
- Arvioitsija osallisena (co-evaluation)
- Paino oppimisessa ja kehittämisessä
- Tulkinta ja ymmärtäminen
- Yhteinen näkemys

Museoiden uusi arviointimalli

- Museoiden arviointimalli on ollut museoiden käytössä vuodesta 2007
- Tarve uudistamiselle syntyi:
 - Toimintaympäristön ja ajattelutavan muutoksesta
 - Vaikuttavuuden näkökulman vahvistumisesta
 - Museoiden arviointimallista antamasta palautteesta
- Hankkeessa avattiin koko arviointimalli ja -toiminta

Museoiden uusi arviointimalli

- Auttaa tunnistamaan vahvuuksia ja kehittämiskohteita
- Kannustaa keskusteluun, valintojen tekemiseen ja auttaa toiminnan suuntaamisessa
- Tukee toiminnan tavoitteellisuutta ja vaikuttavuutta
- On joustava ja ketterä käyttää

Museoiden menestystekijät 2020 *)

- Kestävän kehityksen mukainen toiminta
 - ✓ Menestyvän museon toiminta ja valinnat perustuvat entistä vahvemmin ekologisesti kestäviin arvoihin. Toisaalta museo vaikuttaa aktiivisesti aineistoillaan ja toiminnallaan kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävän yhteiskunnan rakentamiseen.
- Museon identiteetin ja profiilin kirkastaminen
 - ✓ Menestyvä museo profiloituu rohkeasti omien vahvuuksiensa, missionsa ja niistä johdetun strategian kautta. Museon koko toiminta perustuu sen profiiliin kaikilla tasoilla.
- Asiakas-, yleisö- ja yhteisölähtöisyys
 - ✓ Menestyvä museo antaa tilaa erilaisille yhteisöllisyyden, yhteistyön ja yhdessä tekemisen tavoille. Kumppaneille ja asiakkaille annetaan mahdollisuus vaikuttaa ja heidät otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen – aloitteet nousevat ympäristöstä yhteisöiltä.
- Vuorovaikutteisuus ja verkostoituminen toimintatapana
 - ✓ Menestyvän museon suhteessa toimintaympäristöön korostuu vuorovaikutteisuus ja yhteisöllisyys. Museo on aktiivinen, avoin ja ulospäin suuntautuva. Se toimii foorumina ja mahdollistajana erilaisille yhteisöille ja toiminnalle.

*)Arviointimallin kehittämistyöpajat 2015

Museoiden menestystekijät 2020 *)

- Joustavuuden ja ketteryyden lisääminen suunnittelussa ja toiminnassa
 - ✓ Menestyvä museo on joustava ja ketterä toimija. Joustavuus koskee toimintatapoja, toimintakulttuuria, budjettia sekä organisaatiota. Museo on riskinottokykyinen ja uskaltaa tehdä asioita uudella tavalla.
- Avoin toiminta ja tieto
 - ✓ Menestyvän museon toimintatapoja ja -kulttuuria määrittää ennen kaikkea avoimuus uusille ja museon ulkopuolisille ajatuksille. Avoimuuteen kuuluu myös se, että museo tarjoaa tietoa ja avaa omaa työtään muille.
- Uudet rahoitusmallit
 - ✓ Menestyvä museo on laajentanut omistus- ja rahoituspohjaansa sekä priorisoinut tehtäviään ja luopunut ”kaiken tekemisestä”.
- Kaikki toiminta tähtää vaikuttavuuteen
 - ✓ Menestyvä museo osaa määritellä palveluidensa vaikuttavuuden ja tavoitteet sekä rajata palvelunsa muistaen, ettei yksi museo voi tehdä kaikkea. Menestyvä museo hallitsee palveluiden räätälöinnin, personoinnin, paketoinnin ja tuotteistamisen yhdessä yhteistyökumppanien, omistajien ja asiakkaiden kanssa.

*)Arviointimallin kehittämistyöpajat 2015

Avaimet arviointiin

Museoiden uusi arviointimalli

Avaimet arviointiin

Museoiden uusi arviointimalli

TOIMINTAYMPÄRISTÖ, VALINNAT JA TAVOITTEET

- *Toimintaympäristö ja museon profiili*
- *Museon strategiset tavoitteet*
- *Toimeenpano, seuranta ja arviointi*

YHTEISÖT, VERKOSTOT, ASIAKKAAT JA YLEISÖT

- *Yhteisöt ja verkostot*
- *Asiakkaat ja yleisöt*
- *Vapaaehtoiset*

VOIMAVARAT

- *Kokoelmat*
- *Tieto*
- *Tilat ja kiinteistöt*
- *Talous*
- *Liiketoiminta ja varainhankinta*

OSAAMINEN JA TOIMINTATAVAT

- *Osaaminen museossa*
- *Henkilöstön hyvinvointi*
- *Yhteiset päämäärät ja vuorovaikutus*
- *Visionäärisyys, joustavuus ja ketteryys*
- *Organisaatio ja prosessit*

MUSEO TÄNÄÄN

- *Palveluvalikoima*
- *Mahdollistajan rooli*
- *Palveluiden saavutettavuus*
- *Avaaminen ja jakaminen*

PITKÄN TÄHTÄIMEN MUSEO

- *Museo yhteisönsä muisti*
- *Museo kulttuuri- ja luonnonympäristötoimijana*
- *Museo taide- ja kulttuurikentän toimijana*
- *Museo tutkimuskentän toimijana ja tiedon tuottajana*
- *Museo vaikuttajana yhteiskunnan muilla sektoreilla*

Museoiden uusi arviointimalli

Arviointiasteikko:

- 1 - toteutuu erittäin heikosti / *asiasta ei ole näyttöä, eikä siitä ole keskusteltu*
- 2 - toteutuu välttävästi / *asia on puheen tasolla ja sitä aiotaan edistää, mutta siitä ei ole vielä näyttöä*
- 3 - toteutuu tyydyttävästi / *asiaa on suunniteltu ja kokeiltu, mutta se ei toimi käytännössä toivotulla tavalla*
- 4 - toteutuu hyvin / *asia toimii käytännössä hyvin ja sitä kehitetään*
- 5 - toteutuu erittäin hyvin / *asia toimii käytännössä, sitä kehitetään ja se on toiminnan erityinen vahvuus*

